

I. DÖNEM

(9 Mart 1955 – 9 Ocak 1956)

Odamızın 1. dönem çalışmaları 9 Mart 1955 tarihinde yapılan 1. Genel Kurulun ardından başlamıştır. Odamızın ilk Genel Kurulu 9 Mart 1955 çarşamba günü saat 10.⁰⁰'da Ankara Kızılay Genel Merkezi Toplantı Salonunda, o tarihte Odaya kayıtlı bulunan 313 üyenin 48'inin katılımı ile ve o günlerin deyimiyle "Maden Mühendisleri Odası Umumi Hey'et Toplantısı" olarak gerçekleşmiştir.

Odamızın birinci Genel Kuruluna aşağıda isimleri ve meslekleri yazılı 48 delege katılmışlardır;

TMMOB Maden Mühendisleri Odası Birinci Genel Kurul Delegasyonu

Mehmet AKAYDIN	Sezai CANKUT (Met.Müh)	Azmi HALULU
Halim AKOL (Met. Müh.)	Hamdi ÇELİK	Kamil HAZNEDAROĞLU
Kazım AKSOY	Mustafa ÇINAR	Murtaza KARATAŞ
Ruhi ALKOR	Burhanettin ÇITAY	Hilmi KURTAY (Met.Y.Müh.)
Rauf ALPSOYLU	Mekarim DEREKÖY	Lütfi KALAY
Yusuf APAYDIN	Bedii DİNÇEL (Pet.Müh.)	Kemal LOKMAN (Pet.Müh.)
M. Kemal ATASAY	Fahrettin DORUK	Halil ONAT
Muhsin AVŞAR	Ekrem DURUCAN	Kasım ÖNDER (Pet.Müh.)
Reşat AYANOĞLU (Met.Müh.)	Selahi DİKER	İ.Nazmi ÖZKUL
Vedat AYTAMAN	E.Necdet EGERAN	Fersan SANALAN (Jeofizik Müh.)
Cihat BARUT (Met.Müh.)	Kemal ERDEM	Hilmi SANALAN
Mahmut BAŞBÖLÜK	Ali ERGİN	İbrahim SANER
Mustafa BAŞKAYNAK	Abdülkadir ERKMAN	Bahri SAVAŞKAN
Turan BAYKAL	Tarık G.GÖKÇEN	Mithat TOLGAY (Jeo.Müh.)
Bekir BİRCAN	Hüseyin GEZGİN	Nevzat YERDEL
Mustafa CAN	Parisa GÖNÜLDEN	Ekrem YAZICI (Jeo. Müh.)

Gündemin birinci maddesi gereğince, Genel Kurul Divan Başkanlığı oluşturulmuş, önerilen adaylar arasında yapılan oylama ile;

Divan Başkanı	E. Necdet EGERAN
Divan Başkan Yrd.	Fahri DORUK
	Yusuf APAYDIN
Katipler	Ferhan SANLAV
	Kasım ÖNDER
	Abdülkadir ERKMAN
	Mekarim DEREKÖY

seçilmişlerdir. Daha sonra Odamızın Katip Azâsı Azmi HALULU'nun önerisinin Divan Başkanlığınca kabul edilmesi üzerine o tarihlerde vefat eden ve Odamız üyesi olan Mazlum KUROSMAN için üç dakikalık saygı duruşunda bulunulmuştur.

Daha sonra Oda Yönetim Kurulumuzun yaklaşık üç aylık çalışması, Yönetim Kurulu Başkanımız Nevzat YERDEL tarafından Genel Kurul delegelerine sunulmuştur. Nevzat YERDEL sunumuna başlarken; *"Muhterem arkadaşlar, yüksek malumunuz bulunduğu üzere 6235 sayılı kanunun 14. Maddesine tevkiyen 20 Aralık 1954 tarihinde teşekkül eden Odamız, bu üç aya yakın olan kuruluş devresi faaliyeti sırasında atideki netice ve düşünceleri temine muvaffak olabilmıştır."*sözleriyle üç aylık çalışma raporunun sunumuna başlamıştır.

Çalışma raporunda, bu üç aylık dönemdeki gelişmeleri şu şekilde özetlemiştir;

- 1- Odamızın kuruluş tarihinde 268 olan üye sayısı Yönetim Kurulu'muzun çalışmaları doğrultusunda arttırılarak 45 kişinin daha üye olarak kaydedilmesi ile birlikte 313'e ulaşmıştır.
- 2- Odamızın mali durumu hakkında bilgi verilerek üyelere alınan giriş aidatı, sabit aylık aidat ve kamu ile özel kuruluşlardan elde edilen hibeler hakkında bilgiler verilmiştir.

Daha sonra gündemin ikinci maddesi olan bundan sonraki 9 aylık dönem için öngörülen tahmini bütçe tartışmalara açılmıştır. Buna göre Odamızın birinci dönem tahmini bütçe gelirleri 34.822,²⁰ TL. (otuzdörtbinsekizyüzyirmiki lira, yirmikuruş) olarak, tahmini bütçe giderleri de 19.761,⁸² TL. (ondokuzbinyediyüzaltmışbir lira, seksenikikuruş) olarak kabul edilmiştir.

Yine bu Genel Kurulda; Odamızın kuruluşundan Genel Kurula kadar olan 3 aylık sürede Odaya kayıtlı üyelere aylık 5'er lira olarak alınan aidatlar, birinci Genel Kurulumuzda, Yönetim Kurulumuzun önerisi üzerine üyelerin Odaya giriş için bir kereye özgü olarak 5 lira alınmasına ve her ay içinde 2,⁵⁰ lira/ay aidat alınmasına karar verilmiştir.

Gündemin diğer maddelerinde 4 Nisan 1955 tarihinde TMMOB'nin İstanbul'da gerçekleştireceği Genel Kurul için Odamızı temsil edecek delegelerin seçimine geçilirken, Divan Başkanlığı da TMMOB yönetiminde görev alacak kişilerin belirlenmesi için 5 kişilik TMMOB İdari Heyet adayı, 1 kişilik TMMOB Umumi Katibi (Genel Sekreter) adayı, 1 kişilik TMMOB Yüksek Haysiyet Divanı adayı, 2 kişilik TMMOB Murakıpları (Denetleme) adayı için seçim yapılmasını önermiş ve yapılan seçim sonucunda;

TMMOB İdari Heyet Adayı	Halil ONAT (35 oy) Kemal ERDEM (27 oy) Azmi HALULU (24 oy) Vedat ALPDOĞAN (24 oy) Nazmi ÖZKUL (21 oy)
TMMOB Yüksek Haysiyet Divanı (Onur Kurulu) Adayı	İhsan SOYAK (24 oy)
TMMOB Murakıpları Heyeti (Denetleme Kurulu) Adayı	Fahri DORUK (37 oy) Naci ÜÇER (27 oy)

TMMOB Umumi Katibi (Genel Sekreteri) Adayı*

Muzaffer BİNİCİ (35 oy)

Ayrıca, bu adayların dışında TMMOB Genel Kurul Delegatesi de seçilmiştir. Bu delegatesler; Halil ONAT, İhsan SOYAK, Azmi HALULU, O. Reşit GENCER, Galip ÖZEN, İsmail BAYINDIR, Hilmi EREL, Gürbüz FINDIKGİL, Ekrem BERKSOY, M. Nedim BİLGİN, Şahap KOCATOPÇU, Rasih TANBERK, Halim TÜRKMEN, Fethi ÇORLUHAN, Emin HARAÇCI ve Zeki YERDELEN olarak belirlenmiştir.

Birlik Genel Sekreterliği için, Odamıza kayıtlı olmayan kişilerin aday olup olamayacağı tartışılarak aday olunamaması konusunda karar alınmıştır. Ancak görüşmelerin devam etmesi üzerine bir kereye özgü olmak üzere o tarihlerde Odamıza üye olmayan inşaat mühendisi Muzaffer BİNİCİ'nin adaylığına karar verilmiştir.

Seçimler sonunda devam eden Genel Kurul'umuzda ayrıca Divan Başkanlığı'na verilen dilekçelerde değerlendirilerek, aşağıdaki kararlar alınmıştır.

Oda Yönetim Kurulu çalışmaları için o tarihlerde ödenmesi planlanan hakk-ı huzur (toplantı ve temsil ücreti) miktarının Genel Kurul tarafından belirlenmesi ve bütçede boş bırakılan bu miktarın kayıt altına alınması üzerine, Genel Kurul seçilecek Yönetim Kurulunun diğer Odalarda olduğu gibi bu uygulamayı gerçekleştirmesi konusunda yetkilendirilmiştir. Oda Yönetim Kurulunun bu dönem içerisinde (bir yıllık dönem) yaklaşık 18-23 toplantı yapacağı düşünülerek bu miktarın takdirini Yönetim Kuruluna bırakılarak bütçede boş bırakılan kısmın tamamlanması kabul edilmiştir.

TMMOB'nin 1954 yılında kabul edilen ve 98 maddeden oluşan Birlik Tüzüğü'nün yalnız 14 maddesinin Odamızın yapısına uygun olduğu düşünüldüğünden diğer maddeler teker teker görüşülmüştür. TMMOB tüzüğünde de yer alan birçok madde aynen kabul edilmesine karşın bazı maddelerde aşağıda olduğu gibi 1. Genel Kurul tarafından değiştirilerek Odamızın ilk tüzüğü hazırlanmıştır.

Madde 10 – Oda yıllık Genel Kurulu her yıl Ocak ayının ikinci pazartesi günü Odaya kayıtlı bulunan üyelerin toplantıda hazır bulunmaları ile çalışmalarına başlar.

Madde 29 – Odanın şubeleri açıldığı takdirde Şube ve Genel Merkez Genel Kurulları Aralık ayının ilk 15'inde yapılır. Bu toplantılarda Odamızın Genel Kuruluna katılacak Merkez ve Şubeler kendilerine kayıtlı bulunan üyelerin % 20'si oranında delege seçerler. Oda Genel Kurul delegateslerinin toplantıda hazır bulunmalarını sağlarlar.

Madde 51 – Umumi Katip (Yazman Üye) Genel Kurula sunulacak çalışma raporunu, bütçeyi, kadroyu, bircümle evrak, cetvel ve vesaikleri hazırlar.

Madde 53 – Oda İdare Hey'eti (Yönetim Kurulu) arasından seçilen Umumi Katibe, Umumi Hey'et (Genel Kurul), kararı ile hizmet karşılığı senelik bir ücret verebilir. Yıllık ücret, Muhasip Azâ (Sayman Üye) için de takdir olunabilir.

* O tarihlerde Birlik Genel Sekreteri, bugün olduğu gibi profesyonel olarak kadro karşılığı çalıştığından her Odadan birer aday gösterilmesi istenilmiş ve tüzük gereği Birlik Genel Sekreterliği için Birlik Yönetim Kurulu bu adaylardan uygun gördüğünü atamaktadır.

Madde 98 – Oda Umumi Hey’etince seçilen mümessiller (il, ilçe ve işyeri temsilcileri) bu talimatname (Tüzük) hükümleri dairesinde Oda İdare Hey’etinin vereceği direktifler uyarınca vazife görürler.

Daha sonra Genel Kurul Divan Başkanlığı’na Halil ONAT tarafından sunulan 12 imzalı dilekçe oylanarak Odamıza bağlı olarak Zonguldak’ta bir şube açılması oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Ayrıca yine Kurucu Yönetim Kurulumuzca Divan Başkanlığına verilen dilekçe oybirliği ile kabul edilerek eski Yönetim Kurulunun yeni dönemde de görevine devam etmesi kararlaştırılmıştır.

Odamızın birinci Genel Kurulunda alınan karar sonucunda kurucu Yönetim Kurulumuz Denetleme, Onur ve TMMOB üyeleri ile birlikte görevlerine devam etmişlerdir. Buna göre Odanın ilk Yönetim Kurulu;

Başkan	Nevzat YERDEL
Katip Üye	Azmi HALULU
Muhasip Üye	Sezai CANKUT (Met.Müh.)
Üyeler	Hamza BATUK
	Halil ONAT
	Vedat ALPDOĞAN
	Mahmut BAŞBÖLÜK

şeklinde oluşmuştur. 11 Mart 1955 tarihinde gerçekleştirilen ilk Yönetim Kurulu toplantısında yukarıda belirtilen Yönetim Kurulu onaylandıktan sonra, Odanın çalışma kadrosunu oluşturmak için şu kararlar alınmıştır. “*Odanın teşekkülü tamamlanmış ve işleri tevessü etmiş olduğu cihetle arkadaşların, bilhassa Umumi Katip bay Azmi HALULU ile Muhasip Üye bay Sezai CANKUT’un bu vazifeleri asli vazifeleri ile birlikte başaramayacaklarını beyan etmeleri üzerine 9 aylık bütçede ayrılan tahsisat gereğince Oda’ya idare ve muhasebe işlerinde tedvir edecek personel alınmasına lüzum görülmüştür*” denilerek;

Oda Katipliğine	Nurettin BÜKÜLMEZ	75 lira net aylıkla
Oda Muhasipliğine	Lütfi ÖZELCİ	75 lira net aylıkla
Daktilo Memurluğuna	İsmet BÜKÜLMEZ	60 lira net aylıkla

tayin edilmiştir. Odamızın ilk dönemi gerek kuruluşu açısından, gerekse Odamızın kimliğini mühendislere ve kuruluşlara benimsetmesi açısından oldukça yoğun bir tempoda geçtiğinden, çalışmaya başlandıktan 5 ay sonra birçok çalışmanın içinde etkin bir şekilde görev alan Nurettin BÜKÜLMEZ’e 25 lira daha ek zam yapılmıştır. 11 Ağustos 1955 tarih ve 15 sayılı Yönetim Kurulu kararı aynen şöyledir; “*Çalışması sayanı memnuniyet görülen Oda Sekreteri bay Nurettin BÜKÜLMEZ’in ücretinin 25 lira net zam yapılarak 100 (net) liraya iblağı ve Oda hizmetlerinde çalışan Odacı Mustafa KALDIRIM’a ayda 10 (net) lira ücret verilmesi kararlaştırıldı.*” Odamızın ilk personelinin maaşları ile ilgili yaptığım araştırma için şöyle bir kıyaslamamın faydalı olacağını düşünüyorum; 1955 yılında çalıştığı kuruma bağlı olarak mühendisler 400-450 lira arası, yüksek mühendislerde 475-550 lira arası aylık almaktadır.

Kısa bir süre kalması nedeniyle Yönetim Kurulumuz tarafından 4 Nisan 1955 tarihinde İstanbul'da toplanacak Birlik Genel Kurulu için belirlenen Odamız delegelerinin, delegasyon belgeleri ve kimlik evrakları hazırlanmıştır. Ayrıca Odamızın Genel Kurulunda yeniden şekillendirilen tüzüğümüz 350 adet bastırılarak öncelikle Birlik delegelerine gönderilerek, Birlik Genel Kurulunda tüzüğümüz üzerinde yapılan düzenleme konusunda tüm delegelerin fikir birliği içinde olması için çalışmalar yapılmıştır.

TMMOB'nin birinci Genel Kurulu 4 Nisan 1955 Pazartesi günü İstanbul Üniversitesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Genel Kurul 367 delegeden, hazır bulunan 319'unun katılımıyla başlamıştır. Açılış dolayısıyla davet edilmiş bulunan misafirler gazetelerde Birlik Genel Kurulunun tüm mühendis ve mimarlara açık bulunduğu hakkında Birlik Yönetim Kurulu tarafından yapılan ilan üzerine gelen meslektaşlarla 800'e yaklaşan katılımcılarla başlamış, Nafia Vekili (şimdiki Sanayi ve kısmen Ulaştırma Bakanı karşılığı) Kemal ZEYTİNOĞLU'nun konuşması ile açılmıştır. Bakan ZEYTİNOĞLU konuşmasında; "*Her memleketin yalnız ve yalnız kendi evlatları eli ile imar edileceğine inanmış insanlar olarak üzerlerimize düşen vazifeler çok büyüktür. Fakat büyük olduğu nispette şeref hissesi hudutsuz olan bu hizmetleri fedakarane ve cansiperane çalışarak muvaffakiyetle ifa edeceğimize inanıyoruz. Daha mektep sıralarında teşekkül etmiş hatta ananeleşmiş bulunan meslek ahlakımız bunun en büyük teminatı, vatanseverliğimiz ise müjdecisidir.*" denilmektedir.

O tarihlerdeki bir bakanın mühendis ve mimarlara bakış açısı ile ülkenin kalkınmasında ki teknik hizmetlere bakış açısı oldukça ilginç. Ülkenin fedakarlıklarla kalkınacağını belirten bir bakanın, madencilik sektörünü nasıl özelleştireceğini planlayan günümüz politikacılarına örnek olması gerekmektedir.

Açılış konuşmalarının ardından TMMOB bütünlüğünün nasıl sağlanacağını ve yeni dönemdeki çalışmalara yönelik dilek ve temenniler alındıktan sonra, sırayla Oda Genel Kurullarında oluşturulan tüzük değişiklikleri ve bunların Birlik ve diğer Oda tüzüklerine uyumu hakkında tartışmalara geçilmiştir.

Maden Mühendisleri Odası tüzüğü görüşmelerinde, komisyon; Genel Kurulumuzca değiştirilen Odamız tüzüğünde yapılan değişikliklerin Birlik tüzüğü ile hiçbir çelişkisi bulunmadığını tespit etmiştir. Bunun üzerine söz alan Kimya Mühendisleri Odası (KMO) delegesi Bülent TİRYAKİOĞLU metalurji ve seramik mühendislerinin Maden Mühendisleri Odası çatısı altından çok mesleki yakınlık ve ilgi alanı nedeniyle KMO içinde bulunması gerektiğini beyan etmiştir.

Bunun üzerine söz alan Odamız delegesi Şahap KOCATOPÇU (Daha sonra Sanayi Bakanlığı da yapmıştır.) kendisinin hem seramik hem de metalurji mühendisi olduğunu, metalurji, seramik ve petrol mühendislerinin Maden Mühendisleri Odasından çıkarılmaları için bir talepleri bulunmadığını ve TMMOB'nin kuruluş çalışmalarında da bu karara kendi istekleri ile uymuş bulduklarını KMO delegesinin iddiasının geçerli olmadığını ve Odamız tüzüğünün aynen kabulünü arzu ettiklerini belirtmiştir.

Divandan söz isteyerek Genel Kurula hitap eden KMO delegesi Orhan ÖZSOY TMMOB'nin kuruluş çalışmalarında kimya mühendislerinin yeterince temsil

edilmediklerinden bu konu üzerinde KMO'nun düşüncelerinin yeterince yansıtılmadığını, bu konunun TMMOB bünyesinde oluşturulacak bir komisyonca incelenerek metalurji, seramik ve petrol mühendislerinin hangi Oda bünyesinde yer almaları konusunda daha sonraki Genel Kurul'a rapor hazırlamalarını istemişlerdir.

Uzun görüşmelere neden olan bu konuda söz alan kimya mühendisleri benzer bir konunun mensucat mühendisleri açısından da yaşandığını ve oluşturulan komisyon çalışmaları sonucu şu anda KMO çatısı altında çalışmalarını sürdürdüğünü belirtmişlerdir. Metalurji biliminin de; madenlerin çeşitli kimyasallarla işleme sokulması olarak değerlendirilebileceğini, liselerde dahi bu konuların kimya dersleri kapsamında aktarıldığını belirtmişlerdir.

Maden Mühendisleri Odası adına söz alan delegelerde; (çoğu metalurji ve petrol mühendisleri) meslek alanlarının kimyadan daha çok maden sektörüne yakın olduğunu, yurtdışında ve o tarihlerde yeni kurulmuş bulunan İTÜ'de de birinci sınıfın maden, metalurji, petrol ve jeoloji mühendisliği öğrencilerinin hep beraber okuduğunu, daha sonraki yıllarda da birçok dersin ortak olarak alındığından kendilerini daha çok Maden Mühendisleri Odası bünyesine uygun olduklarını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Bu görüşmelerin ardından Divan bu konunun akademik bir düzeyi bulunduğuna, TMMOB bünyesinde kurulacak bir komisyonca konunun tüm detaylarıyla incelenerek sonraki Genel Kurul'da Maden Mühendisleri Odası tüzüğü'nün bu maddesinin görüşülmesine, Jeoloji Mühendislerini de kendi bünyesi içinde bulunduracak şekilde Maden Mühendisleri Odası tüzüğü'nün oylamaya sunulmasına karar verilmiş ve yapılan oylama sonucu Odamızın ilk tüzüğü kabul edilmiştir.

Birlik Genel Kurulunun ardından gerçekleştirilen Yönetim Kurulu toplantısında da bu konu tüm boyutlarıyla ele alınmıştır. Odamız üyesi olan metalurji, seramik ve petrol mühendislerinin de bulunacağı bir komisyon kurularak konunun incelenmesine, TMMOB Genel Kurul tutanaklarının istenmesine ve tutanaklar gelene kadar Birlik temsilcimizin görüşmelere muhalefet etmesine karar verilmiştir.

Bu konu, TMMOB'nin 2. Genel Kurul Çalışma Raporu'nda aşağıdaki şekilde yer almıştır.

"Kimya ve Maden Mühendisleri Odaları arasında II. Umumi Hey'etin direktifleri gereğince; akademik mahiyette her iki Oda temsilcileri ile kurulması lâzım gelen komisyona Odalar iştirak etmediklerinden Umumi Hey'etinize Metalurji, Seramik ve Petrol mühendislerinin hangi Oda'ya girecekleri hakkında bir netice takdimi kabil olamamıştır."

Birinci dönem Yönetim Kurulumuz çalışmalarına devam ederken KMO'nun kendi iç dengelerinde büyük çalkantılar olmuştur. Bunun sonucu olarak metalurji, petrol ve seramik mühendislerinin KMO çatısı altında bulunmaları konusunda ısrarcı olan Bülent TİRYAKİOĞLU ve Orhan ÖZSOY'unda içinde buldukları bir grup yönetim kademelerinden istifa etmişlerdir.

Bu durum sonucunda Birlik bünyesinde çalışmalarına devam eden komisyon çalışmalarına bir süre ara verse de yeniden oluşturulan KMO Yönetim Kurulu Birlik aracılığı ile bu istemlerini 16 Kasım 1955 tarihinde tekrar dile getirmişlerdir. Birlik bünyesinde oluşturulan komisyonda ise Odamızı temsil eden üyelerimiz Odaların ve Birliğin Genel Kurullarının yaklaşması nedeniyle bu tip tartışmaların Genel Kurul platformuna taşınması gerektiği ve komisyonun bir raporla bu Genel Kurullarda yer alması gerektiğine karar verilmiştir.

Odamızın kuruluşu sırasında atanmış Yönetim Kurulunun ve birinci dönem Yönetim Kurulunun Başkanlığını yapan Nevzat YERDEL'in istifası Yönetim Kurulunun tüm ısrarlarına rağmen 23 Nisan 1955 günü kabul edilmiştir.(O tarihlere ait kayıtları incelediğimizde istifa dilekçesi yada istifasıyla ilgili bir bilgiye rastlayamadım. Yalnız Odamızda bir yıl sonra düzenlenen adres ve kimlik defterde Nevzat YERDEL 21 Aralık 1956 ile 20 Eylül 1957 arasında GLİ Müessese Müdürü olarak görünmektedir. 21 Eylül 1957'den sonra da o tarihlerde yeni kurulan TKİ'nin ilk Genel Müdürü olmuştur.) Nevzat YERDEL'in istifasının ardından birinci sırada bulunan yedek Yönetim Kurulu Üyesi Ö. Necmettin DANIŞMAN Yönetim Kurulu Üyesi olarak davet edilmiştir. Yönetim Kurulu Başkanlığı için yapılan seçim ise kayıtlarda şu şekilde belirtilmektedir; "*Bay Nevzat YERDEL'in istifası ile aynı zamanda inhilal etmiş bulunan İdare Hey'eti Başkanlığı için seçim yapılmıştır. Hamza BATUK 5 reyle İdare Hey'eti Başkanlığı'na intihap olmuştur. Baylar Vedat ALPDOĞAN ve Ö.Necmettin DANIŞMAN birer rey almışlardır.*"

Belki dikkatinizi çekmiştir Odamızın yazışmalarında ve Yönetim Kurulu tutanaklarında kendilerinden ve diğer kişilerden bahsederken isimlerin önünde Bay-Bayan kelimesi bulunulmaktadır. Günümüzde de yürürlükte olduğunu tahmin ettiğim 30'lu yıllarda çıkartılan kanun gereği, kişilere bey, efendi yada paşa gibi insanların toplumsal statüsünü belirten terimler yerine daha çok kişinin cinsiyetini ve saygınlığını belirten Bay/Bayan kullanılmaktadır.

Gerek Genel Kurulumuzda, gerekse Odamız üyelerinden gelen talepler doğrultusunda, İTÜ'de 1954 yılında faaliyete geçen Maden Fakültesi'nin konumu dikkatle takip edilmiştir. O tarihlerde Fakülte'de öğretim üyesi olarak görev yapan üyelerimiz Galip ÖZEN ve Gürbüz FINDIKGİL'den Odamıza bilgi akışı sağlanmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda yapılan çalışmalar sonucu; İTÜ Maden Fakültesi'nde öğrencilere madencilik ve mühendislik nosyonu aşılacak yeterli sayıda öğretim üyesi bulunmaması, bu konularda Zonguldak Havzası'nda görev yapan Alman ve Belçikalı akademisyenlerden teknik ve bilgi yardımı alınması, gerekli olan ders programı, malzeme ve lâboratuar çalışmalarına hız verilmesi konularında Odamız görüşüyle Milli Eğitim Bakanlığı'na (o tarihlerde YÖK bulunmamaktadır) ve İTÜ Rektörlüğü'ne 10 Mayıs 1955 tarih ve 164 sayılı yazımız ile başvurulmuştur. Ancak aradan dört ay geçmesine rağmen bu girişimlerimizden olumlu sonuç alınmaması üzerine İTÜ Rektörlüğü'ne Birlik aracılığı ile aynı yazımızın tekrar gönderilmesine karar verilmiştir.

1955 yılında Odamız kuruluşunu tamamladıktan sonra, özellikle bütçesini oluşturmak ve açık vermemek için üye aidatları, kamu ve özel kuruluşlardan yapılacak yardımlar konusunda Sayman Üyemiz Sezai CANKUT yoğun bir çalışma yapılmıştır.

O yıllarda özellikle kamuda çalışan üyelerimizin Oda aidatlarını, çalıştıkları kuruluşlar ödemektedir. Bu süre içinde Sümerbank'a bağlı Karabük Demir-Çelik Fabrikaları'ndan 7.500 lira, Etibank Genel Müdürlüğü'nden 12.500 lira ve EKİ'den 5.000 lira olmak üzere dönem içinde toplam 25.000 liralık gelir elde edilmiştir. 4 Nisan 1955 tarihinde yürürlüğe giren 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun 122. Maddesi "*Diploma veya ruhsatname almak suretiyle Türkiye'de icrai san'at edebilecek duruma gelmiş olan mühendis ve mimarlar derhal ihtisas veya iştigal mevzularının taalluk ettiği bir Odaya müracaatla kaydolmaya ve bir hüviyet cüzdanı almaya mecburdurlar.....*" denilmekte, madde 121 de ise "*..... yabancı meslek mensupları Türkiye'de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisasına veya iştigal mevzularının taalluk ettiği bir Odaya müracaatla geçici aza kaydolunur.....*" denilmektedir.

Genel Kurul istemleri doğrultusunda, üye sayısının artırılması ve artan bu üye sayısı paralelinde işyeri temsilciliği-şube kurulması doğrultusunda çalışmalarına hız veren Yönetim Kurulu'muz 1955 yılının başında 313 olan üye sayısını % 60'a yaklaşan bir oranda arttırarak 495'e taşımıştır. Odamıza kayıt olan 495 üyenin içinde 427 maden mühendisi, 41 metalurji mühendisi, 14 petrol mühendisi, 6 jeoloji mühendisi, 5 jeofizik mühendisi, 2 seramik mühendisi bulunmaktadır.

Belgeleri incelediğimde, eski Yönetim Kurulu Üyeleri ve o günleri yaşayan meslektaşlarımla yaptığım sohbetlerde şu sonucu çıkartmak mümkündür. 1955 yılında çoğu yurtdışından mezun olmuş 600'e yakın maden mühendisi 70-80 civarında metalurji mühendisi olduğunu düşünmekteyim. Maden mühendislerinin yaklaşık 100'e yakın kısmı yabancı uyruklu mühendisler oluşturulmaktadır. Zonguldak Kömür Havzası'nda 1955 yılında 30'u yabancı uyruklu olmak üzere 150'ye yaklaşan maden mühendisi bulunmaktadır.

Odamıza üye kaydedebilmek için yapılan çalışmalarda tüm özel ve kamu kuruluşlarına yazı ile müracaat edilerek, teşekkürlerinde çalışan Türk ve yabancı maden, metalurji, petrol ve jeoloji mühendislerinin Odamıza kayıt yaptırmalarının zorunlu olduğu belirtilmiştir. Oda kayıtlarında bu sözler "*Odamıza kayıtlı bulunmayan mühendislerin icrayı san'attan men'i için Ticaret Vekaleti'ne vaki müracaatımıza gelen ve müsait karşılandığı anlaşılan cevap muvacehesinde, 3 Eylül tarihinde resmi gazetede ilan edilmek üzere Birliğe verilecek üye listesinden bir nüshasının da Ticaret Vekaleti'ne (Maden Umum Müdürlüğü'ne) gönderilmesi kararlaştırıldı.*" olarak yer almaktadır. Eski Türkçe'yi sevmiyor olmama rağmen maden mühendislerinin çalışma ve faaliyetlerinden **icrai san'at** olarak söz edilmesi gerçekten çok hoş.

Yine bu dönem içinde TMMOB'ye bağlı olan 10 Odadan birçoğu dergi, bülten gibi (o günlerdeki adı mecmua) yayınlar çıkarılmaktadır. TMMOB'de tüm Odaları içinde barındıracak bir bülten çıkarabilmek için girişimler başlatarak, konuyla ilgili Odaların görüşleri istenmiştir. Odamız 30 Mayıs 1955 tarihli yazısında; Odamız bütçesinde ayrılmış bir ödenek ve bu konuda Genel Kurulumuzca alınan bir karar bulunmadığından, Birlik temsilcimiz aracılığıyla olumsuz yanıt verilmiştir.

İlerleyen zaman içinde Birlik bülten çalışmalarını hızlandırmıştır. Bu arada üyelerimizden de bülten çıkarılması konusunda Yönetim Kurulumuz tekrar araştırmalar başlatılmıştır. Birliğe gönderilen bir yazıda"*.... Birlikçe talep edilen % 3 fonu Umumi Hey'etimize kabul ettirmiş değiliz. Diğer taraftan şayet bu bülten inşaat*

ihalelerini ilgililere duyuracak bir vasıta olarak kalacak ise bu takdirde Odamız için pek enteresan olmayacaktır." denilerek sıkıntılarımız Birliğe aktarılmıştır.

Anlaşıldığı kadarıyla; o dönemlerde bir bülten yayınlanması ve bu sayede üyelerimiz ve meslektaşlarımız arasında bir iletişim sağlanabilmesine büyük ihtiyaç duyulmaktaydı. 1956 yılında yayın hayatına başlayan "TMMOB Teknik Haber" adlı yayında, Odamız ve üyelerimizle ilgili haberlere göz attığımızda, meslektaşlarımızın gönderdikleri yazıların yanı sıra, evlenmeleri, ölümleri, hatta babalarının yada enişterinin ölüm ilanları gibi haberlere rastlanmaktadır. O yılları yaşayan meslektaşlarımız bana; 40'lı, 50'li yıllarda camianın küçük olduğunu, birçok meslektaşlarıyla zaten sınıf arkadaşı, yada mesai arkadaşı olduklarından çoğunlukla ailesi ile de yakın olduklarını, böylece bu tipte ilanların kendilerini enterese ettiklerinden bahsetmiştir.

Bence birinci dönem Yönetim Kurulumuzun en önemli faaliyeti, Zonguldak Şube'mizin açılması noktasında gerçekleşmiştir. Bilindiği gibi ilk Genel Kurulumuz Zonguldak'ta bir şube kurulması konusunda Yönetim Kurulumuza yetki verilmiştir. Bu yetki doğrultusunda dönemin başlarında Halil ONAT başkanlığında bir komisyon oluşturulmuştur. Komisyon yaptığı çalışmalar hakkında periyodik olarak Yönetim Kurulumuza rapor vermiştir. 17 Haziran tarihli Yönetim Kurulu kararında; *"Zonguldak'ta şube açılması mevzuunda yapılan görüşmede Oda'nın maddi durumunun halen müstakar bir hale gelmemiş olması, âza kayıt, işlerin tamamlanmamış bulunması ve henüz Oda talimatnamesinin 69 uncu maddesi bu kararın Zonguldak için yerine getirilmesine imkan vermemiş olması göz önünde tutularak Bay Halil ONAT'ın bu hususları Zonguldak'taki üyelerimize duyurmasına intizaren kararın müteakip toplantılardan birinde verilmesi kararlaştırıldı."* denilmektedir.

1955 yılındaki Oda tüzüğümüzün 69. maddesi "şube ve mümessillikler" başlığı altında *"... Ancak şube açılabilmesi için o mahalde en az 80 âzanın bulunması şarttır ..."* ifadesinden anlaşılacağı gibi Mayıs 1955 tarihinde Zonguldak'ta en az 80 üyenin Odamıza kayıt yaptırmadığı ve bu konuyla ilgili Halil ONAT'ın çalışmalarını hızlandırıp bir sonraki Genel Kurula kadar bu çalışmaları hızlandırması istenmiştir. 11 Ağustos 1955 tarihli Yönetim Kurulu kararında da *"Zonguldak'ta şube açılması hakkında Bay Halil ONAT'ın yapmış olduğu temas hakkında izahatı dinlendi, ve Zonguldak şubesinin açılışının ve kongrenin Aralık ayının ilk 15'i içinde yapılmasına karar verildi."* denilmektedir.

Yıl sonuna doğru, Yönetim Kurulumuz çalışmalarını Genel Kurul hazırlıkları ve Zonguldak şubesinin kurulması iyice belirlenip, şekillenmeye başlanmıştır. Halil ONAT'ın da çalışmaları olumlu sonuç verince 11 Ağustos 1955 tarihli Yönetim Kurulu kararında Zonguldak'ta Şube açılması ve Aralık ayının ilk 15'i içinde yapılmasına karar verilmiştir.

Zonguldak Şubemizin kuruluşu ile ilgili 13 Kasım 1955 tarih ve 22 sayılı Yönetim Kurulu kararını hiçbir yorum yapmadan olduğu gibi aktarılmıştır.

"11/8/1955 gün ve 17 sayılı İdare Hey'etimiz kararı gereğince Aralık 1955 ayının ilk 15'i içinde Zonguldak şubemizin açılması ve kongrenin yapılması için aşağıda gösterilen hususların icrası karar altına alınmıştır.

a) Zonguldak Şube'mizin kurulması İdare Hey'etinin ve Oda Umumi Hey'et içtımına iştirak edecek % 20'lerin seçimini tertiplemek üzere, 3 kişilik bir müteşebbisler hey'etinin kurulmasına,

b) Bu müteşebbisler hey'etinin Odamız âzalarından Halil ONAT, Tefvik AYYILDIZ, Nejat OKLAR'dan mürekkep olmasına,

c) **Zonguldak şube kongresinin 4/12/1955 Cumartesi günü saat 15'de Yayla Sineması'nda yapılmasına,**

d) Kongre, maksat, tarih ve mahallinin Zonguldak'ta intişar eden iki gazete ile ilan edilmesine,

e) Kongre ruznamesinin,

- Yoklama,

- Riyaset Divanı Seçimi (1 Reis, 2 Reis vekili, 4 katip)

- Tasnif Hey'eti seçimi (3 kişi)

- İdare Hey'eti seçimi (5 kişi, 5 yedek)

- Murakıplar seçimi (2 kişi)

- Oda Umumi Hey'etine iştirak edecek % 20 nispetindeki delegeler seçimi.

- Dilek ve temenniler.

şeklinde tertip edilmesine,

3- (Zonguldak hariç) Merkez ve diğer mülhakat âzalarının da,

a) Oda Umumi Hey'eti için % 20 delege seçmek üzere bir toplantı yapılmasına,

b) Toplantının 10/12/1955 Cumartesi günü saat 15'de Türk Y.Maden Mühendisleri Cemiyeti'nin lokalinde yapılmasına," denilmektedir. Zonguldak şubemizin kuruluşu ile ilgili detaylı bilgiyi "Şubeler" bölümünde bulabilirsiniz.

Odamızın birinci dönemdeki diğer çalışmaları da şöyle özetlenebilir;

- Türk Standartları Enstitüsü'nün (TSE) kuruluş çalışmaları için TMMOB'de yapılan çalışmalara Odamızı temsilen Fahri DORUK katılmıştır.

- Genel Kurulda üyelerimizden gelen talepler doğrultusunda, Odamızı ve madenciliği simgeleyen bir rozet yapılması düşünülmüştür. Fakat Birlik tarafından tüm mühendis ve mimarları kapsayan bir proje başlatması nedeniyle vazgeçilmiştir.

- Enerji Vekaleti (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı) kurulması konusunda EMO (Elektrik Mühendisleri Odası) ile birlikte Odamız bir komisyon oluşturularak, o tarihte hükümet tarafından başlatılan ve ülkemizin birçok yerinde kurulmaya başlanan barajlar ve hidroelektrik santrallerinden sorumlu olması planlanan Enerji Vekaleti'nin kapsamının genişletilerek hiç olmazsa bir müsteşar yardımcılığına bağlı olarak madin yada tabii kaynaklar konusuyla da ilgilenmesi gerektiği belirtilmiştir.

- TMMOB'nin kendisine bağlı tüm Odaları içine alacak bir bina yaptırma girişimi üzerine Odamızın mali durumunun elvermemesi ve bu konuda Genel Kurul kararı bulunmaması nedeniyle şimdilik bu konunun olgunlaşması beklenmiştir.

- Oda Yönetim Kurulumuz birinci dönem içinde çeşitli ziyaretlerde bulunarak Odamızın kuruluş amacını ve ileriye yönelik projelerini anlatmıştır. Bu ziyaretler arasında

İşletmeler, Ticaret ve Nafia Vekilleri ile Etibank, TTK, TPAO, Sümerbank(Karabük Demir-Çelik Fabrikaları) Genel müdürleri de yer almıştır.

- Odamız bünyesinde bulunan maden, metalurji, seramik, petrol, jeoloji ve jeofizik mühendislerine ait asgari ücret tarifesi için komisyonlar kurularak özellikle serbest çalışan mühendisler için bir ücret skalası ve standardı tutturulmaya çalışılmıştır.

- Dönem içinde karşılaşılan hukuki ve mali bir takım sıkıntılar sonucu Odamız tüzüğünün bazı maddelerinde değişiklik ve bazı konuların da eklenmesi için oluşturulan raporların Genel Kurula sunulması için çalışmalar tamamlanmıştır.

- Dönem sonuna doğru Oda üyelerimiz için Oda kimlikleri yaptırılmıştır. Ayrıca üyelerimiz hakkında bilgiler ve adreslerinden oluşturulan bir rehber hazırlanmıştır.

- Bu yıllarda çıkarılması planlanan Petrol Kanunu için Odamızca özellikle petrol mühendislerinden oluşturulan bir komisyon kurulmuştur. Petrol Kanunu her yönüyle incelenerek, son şekli verilen komisyon raporu Birlik'e gönderilmiştir.

- 9 Ocak 1956 tarihinde gerçekleştirilecek Genel Kurul sürecine girildiğinden üyelerin istemlerini öğrenmek ve Genel Kurula yönetimce sunulacak gelecek dönemin çalışma programını ve tüzük değişiklikleri hakkında bilgilendirmek için 20 Aralık, 27 Aralık 1955 ve 8 Ocak 1956 tarihlerinde o yıllardaki adı "*Fevkalade Umumi Hey'et*" olan danışma kurulları gerçekleştirilmiştir.

- Bu dönem içinde Birlik'çe yapılan çalışmalara ve komisyonlara da Odamız çok sayıda üyesi ile katkıda bulunmuştur. Dönem içindeki komisyonlar ve komisyonlara katılan üyelerimiz şu şekildedir.

Neşriyat Komisyonu	Rauf ALPSOYLU, Kasım ÖNDER
Mali Komisyon	Yusuf GÜRATA, Cevdet AKALIN
Memur Meslektaşların Mesleki Faaliyet Haklarını Tetkik Komisyonu	Cemil BAŞGÖZE
Teknik Elemanların Çalışmalarından İstifadeyi Arttırma, Çarelerini Araştırma Komisyonu	İsmail BAYINDIR, Cihat BARUT
Devlet Personel Kanunu İncelemeler Komisyonu	Cemil BAŞGÖZE

1. DÖNEM MALİ RAPORU

1955 YILI KARŞILAŞTIRMALI GELİR CETVELİ	Öngörülen Gelir (TL)	Gerçekleşen Gelir (TL)	Toplam İçindeki Payı (%)
Giriş aidatı (10 liradan)	660, ⁰⁰	2.470, ⁰⁰	13,30
Aylık aidatı (Ayda 5 lira, üç ay)	7.042, ⁵⁰	1.940, ⁵⁷	10,45
‰ 5'ler (üç aylık 5 liradan)	13.146, ⁰⁰	147, ⁸⁴	0,79
Bağışlar (itibari olarak)	1, ⁰⁰	14.000, ⁰⁰	75,46
TOPLAM	20.848,⁵⁰	18.558,⁴¹	100,00

1955 YILI KARŞILAŞTIRMALI	Öngörülen	Gerçekleşen	Toplam
---------------------------	-----------	-------------	--------

GİDER CETVELİ	Gider (TL)	Gider (TL)	İçindeki Payı (%)
Personel Giderleri	4.050, ⁰⁰	2.843, ²⁰	14,17
PTT Giderleri	300, ⁰⁰	418, ⁷³	2,75
Huzur Hakları	800, ⁰⁰	3.565, ⁸⁰	17,78
TMMOB Payı	5.260, ³⁸	8.826, ³³	44,01
İstanbul Kongresi Giderleri	1.500, ⁰⁰	606, ⁹⁵	3,02
Yönetim Kurulu Üyeleri Yolluğu	1.350, ⁰⁰	2.687, ⁰¹	13,39
Yayın Baskı Giderleri	900, ⁰⁰	817, ⁷⁷	4,07
Diğer Giderler*	900, ⁰⁰	287, ⁸⁶	0,81
TOPLAM	15.060,³⁸	20.053,⁶⁵	100,00

* Tabloda yer almayan toplam 3 kalem gider.